

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 1.

V Ljubljani, 1. januarija 1890.

Leto XX.

„VRTEC-U“

ob nastopu v XX. tečaj.

Živi! rasti! cvéti!

rt — o, predrago imé — kjer tiho ob grédi gredíca
 Širi cvetličjo vonjáv slednjemu v sladko radóšt,
 Kjer ponosíto drevo raztéza košato vejevje,
 Cvetje na zemljo troseč, sadje za cvetjem rodeč! —
 Vender še lepši poznam jaz vrtec na zemlji slovenski:
 Delo prirode on ni, drug ga je vstvaril vrtnár.
 Tebe je ljubil, mladéž, ko delo začel je težavno,
 Tebi je blagi vrtnár vrtec ogradil krásan.
 Let je vtonilo deset in tri krat tri v večnost neskončno,
 Kar sè skrbljivo roko „Vrtec“ vrtnár naš gojí.
 Koliko bujnih rastlin vsadila njegova je roka,
 Koliko zórnih cvetóv, koliko sádovnih zrn!
 Mnogo uspélo drevo iz njih je in vzrastlo mogočno,
 Mnog, ko odpadel je cvet, sad se na njem je razvil.
 Ti pa, mladina brdkà, radóstna si šétala v vrtu:
 Cvetje in sadje zlató, trud je vrtnárjev bil — tvoj.
 Bodi hvaležna! Dolžnost in čednost krásna je hvaležnost,
 Zvezdi nebeški nalik kiti človeško srcé.

Kar si prejela, nikdar povrniti, deca, ne moreš,
 Eno pa lahko storiš, stóri, in tebi bo v prid:
 Kar si sadóv in cvetóv — izgledov, naukov bogatih —
 V „Vrtec-i“ nabrala kedáj, hrani je v sreci skrbnó!
 Buren življenja je tók, skušnjav in nevárnostij pólen,
 Zvésto in blago srcé v njem je najboljši vodník.
 „Vrtec-u,“ deca brdkà, pa prosi in prosi vrtnarju
 — S tabo ves druží srénó národ slovenski svoj glas —:
 „Rásti in cvéti ta vrt, kot cvél je doslēj, i v bodoče,
 Žívi mu vrli vrtnár v boji za véro in dom!“
 Težko je delo zarés, a lepo in blago je tudi,
 Plódnega dela zavést pa je i — pókoj sladak.

Mihael Podtrojški.

Strojar iz Maskare.

Parizu je bilo — med elizejskim poljem in tvilerijah, na konkordijskem trgu — tam, kder vode v dveh velikih črnih kotlinah sè svojim priprosto sanjavim šumenjem skušajo razpore in sovraštva človeštva zazibati v pokoj. —

Istega dne pa, ko se začenja moja kratka povestica, niso šumele vode — premrzlo je bilo. Vse je potihnilo, tudi veter in drevesa na elizejskem polji in v tvilerijah — celó šepetajoča drevesa, ki drugače ne molčé nikdar. Reka Seine (čitaj: Sena) je ihtéla danes zamólkkeje, tóžneje, nego li navadno Povestica ta je kratka, a tóžnejša je, nego li vsaka žalostna igra, tóžnejša zato, ker je resnična, vsakdanja.

Na steno tvilerijskega vrta naslonen, baš pod rudečim plakatom, ki je svetu oznanjal jasno pustno veselico, stal je Turčín z rumenkasto-belim turbanom na glavi, oblečen v slikovito ponošen plašč. Star je bil. Obličje mu je bilo vélo, obraščeno s črnimi brki in dvoje črnih očij se je blestelo iz njega. V njegova zagorela lica zrisal je čas mnogo, mnogo gub, in usoda mu izorala bolestne proge. Roki je držal čez prsi, oči pa so se zamaknile v ledene sveče, ki so visele ob črnih kotlinah na konkordijskem trgu. To so bile oči pravega Turčina, pólu tope, pólu ognjene; oči, ki so smíjoč se sanjale a bdéle v največjej bédí. —

Ubogi Turčín! Bil je iz Algerije, v Maskari je strojaril. Pripravljal je mehko úsnije, umél je je barvati, da se je žarilo v krasnej rudečini ali pa blestélo kot suho zlató.

Ta umetelnost je pri Jutrovcih v velikem číslu in naš Turčín je bil zeló, zeló srečen. Imel je ženo in otroka, bival v hišici z nizko streho in belimi stenami, ki so se še bolj blestele, kadar je solnce nad njimi žarko sijalo. Žena mu je bila